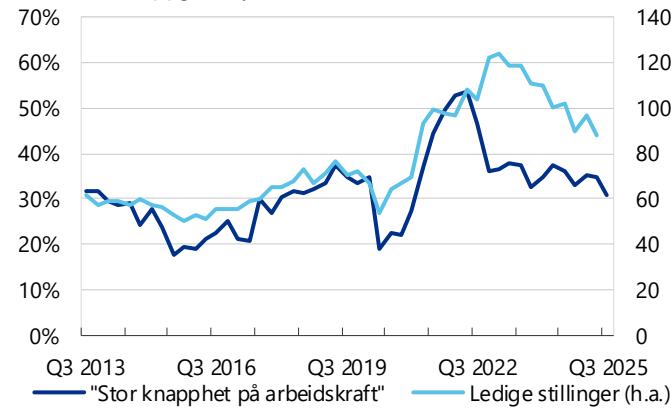

I dag morges publiserte **Finans Norge Forventningsbarometeret for fjerde kvartal**, som måler husholdningenes forventninger til egen og landets økonomi. Forbrukertilliten har vært lav de siste årene, særlig som følge av økte renter og levekostnader. De siste kvartalene har stemningen imidlertid gradvis bedret seg, i takt med økt kjøpekraft, utsikter til lavere renter og høyere forbruk. I fjerde kvartal steg forbrukertilliten svakt, målt ved den sesongjusterte trendindikatoren. Vi ventet at optimismen og forbruksveksten vil fortsette også neste år.

I dag kom også **konsumprisindeksen for oktober**. Prisveksten avtok til 3,3 prosent år/år, hvor innføringen av Norgespris og lavere elavgift bidro til å trekke ned prisveksten. Kjerneinflasjonen (KPI-JAE), som ser bort fra energivarer og avgiftsendringer, har ligget stabilt på rundt 3 prosent år/år det siste halvåret, men steg noe overraskende til 3,4 prosent år/år.

Knapphet på arbeidskraft og vakanser

Prosent som oppgir. Høyre akse: Antall i tusen.

Kilde: Næringslivets økonomibarometer / Statistisk sentralbyrå / NHO

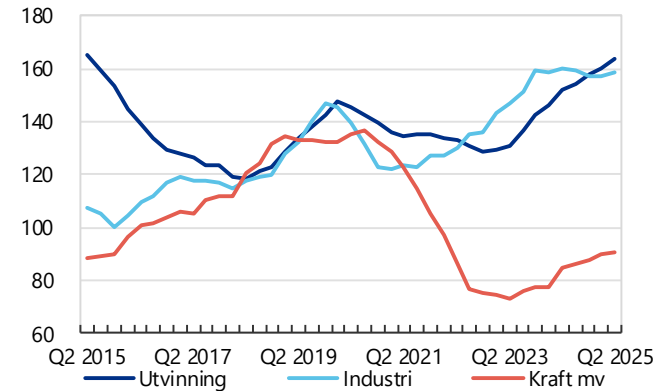
Tirsdag publiseres tall for **ledige stillinger i tredje kvartal**. Denne statistikken er særlig interessant nå, ettersom det har vært brudd i NAVs sesongjusterte tall for registrerte ledige. Samtidig har SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU) vist forholdsvis store bevegelser, og avstanden mellom AKU-ledigheten og den registrerte ledigheten er større enn normalt. I en slik situasjon kan tallene for ledige stillinger gi en pekepinn på utviklingen i stramheten i arbeidsmarkedet. Blant NHOs medlemsbedrifter falt andelen som oppgir mangel på arbeidskraft som et stort hinder for ekspansjon, fra 35 prosent i andre kvartal til 31 prosent i tredje kvartal, tett på et slags normalnivå, jf. figuren over. AKU-ledigheten har økt en del de to siste kvartalene, som også tyder på lavere etterspørsel etter arbeidskraft. Mye peker derfor mot at utviklingen i ledige stillinger vil reflektere det samme bildet, og avta noe fra kvartalet før.

Torsdag publiseres **investeringstillingen for fjerde kvartal**, som gir oppdaterte anslag for investeringene i olje og gass, industri, bergverk og kraftforsyning i 2025 og 2026.

Oljeinvesteringene har økt markant de siste årene, jf. figuren under, i hovedsak som følge av oljeskattepakken som ble innført under pandemien. Også industrien har økt sine investeringer, mens kraftforsyning har hatt et lavt investeringsnivå i lengre tid. Tallene fra tredje kvartal tydet på en moderat investeringsoppgang innen olje og gass og i industrien i år, mens kraftforsyning viste en noe sterkere vekst. For neste år ble det anslått at oljeinvesteringene avtar om lag 4 prosent nominelt, mens industriinvesteringene og kraftinvesteringene ventes å øke med 16 og 27 prosent.

Norge: Bruttoinvestering

Volumindeks, 2019=100. Fire kv. sum.

Kilde: LSEG Datastream / Statistisk sentralbyrå / NHO

Torsdag publiseres også tall for **byggeareal og byggekostnader i oktober**. Boligbyggingen har vært svært lav over lengre tid, særlig som følge av høye byggekostnader og høye renter. I tredje kvartal var også antallet igangsettningstillatelser noe lavere enn i samme periode året før. Prisveksten på brukte boliger har det siste året vært noe høyere enn veksten i de samlede byggekostnadene og nyboligprisene. Over tid vil lavere prisforskjell mellom nye og brukte boliger isolert sett stimulere etterspørselen etter nye boliger, og dernest i økt boligbygging. Enn så lenge tyder utviklingen imidlertid ikke på noe kraftig oppsving med det første.

Hallvard Mørck

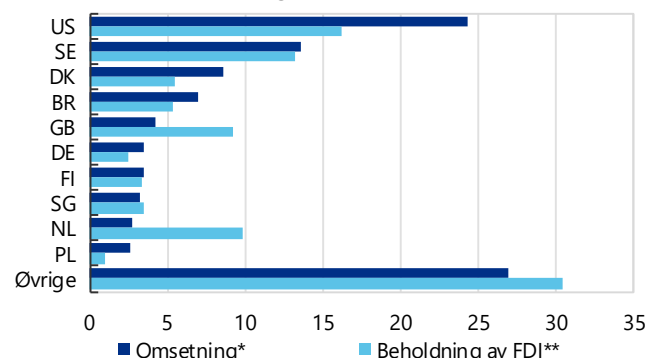
Kalender		Sist	Nå
Man 0630	NOR: Forventningsbarometeret, Q4	-4,5	-3,7
Man 0800	NOR: KPI, okt (å/å)	3,6%	3,3%
Man 0800	NOR: Produksjonsindeks tjen, sep (m/m)	2,6%	-4,5
Tir 0800	NOR: Ledige stillinger, Q3	87,9k	
Tir 0800	UK: Arbeidsledighet, sep	4,8%	4,9%
Ons 0600	SWE: Registrert ledighet, okt	6,9%	
Ons 0930	NOR: NB Fin. stabilitet 2. halvår		
Tor 0800	NOR: Byggeareal, okt		
Tor 0800	NOR: Byggekostnadsindeks, okt		
Tor 0800	NOR: Investeringsstilling, Q4		
Tor 0800	SWE: KPI, okt (å/å)	0,9%	
Tor 0800	UK: BNP, sep (å/å)	1,3%	1,3%
Tor 0800	UK: Industriproduksjon, sep (m/m)	0,4%	-0,2%
Tor 1100	ØMU: Industriproduksjon (m/m)	-1,2%	0,8%
Fre 0800	SWE: Arbeidsledighet, okt	8,7%	
Fre 1100	ØMU: BNP, Q3 (k/k)	0,2%	0,2%

Eksportinntektene er kanskje det tydeligste eksempelet på norske bedrifters økonomiske forbindelser med utlandet. I fjor utgjorde eksportinntektene nærmere 2 500 mrd. kroner, tilsvarende nesten 50 prosent av norsk verdiskaping. Mens eksportinntektene utvilsomt er viktige for å si noe om Norges samkvem med utlandet, gir de ikke hele bildet av Norges samlede valutainntekter. Norge har også store inntekter fra norske investeringer og eierskap i utlandet. Disse inntektene omtales ofte som formues- eller investeringsinntekter, og utgjorde 790 mrd. kroner i fjor. Det vil si at nær en firedel av Norges samlede valutainntekter i fjor var slike formuesinntekter, og der en vesentlig del av disse stammer fra norske bedrifters investeringer og operative virksomhet i utlandet.

Mange norske selskaper har bygget opp omfattende virksomhet utenlands. Eksempelvis har Equinor tilstedeværelse flere steder i verden, og en tredel av selskapets petroleumsproduksjon skjer i dag utenfor Norges grenser, deriblant i USA, Brasil og Angola. Hydro har hatt aktivitet i Brasil i flere tiår, og har i dag virksomhet gjennom hele aluminiumsverdikjeden – fra bauksittutvinning til ferdige aluminiumsprodukter. Orkla har gjennom sine selskaper aktivitet mange steder i verden, deriblant stor produksjon av næringsmidler i flere europeiske land. Tilsvarende har Telenor stort internasjonalt engasjement, der om lag en fjerdedel av inntektene i fjor kom fra selskapets virksomhet i Asia. Gjennom eierskapet i Grameenphone er Telenor den ledende mobiloperatøren i Bangladesh.

Norge: Datterselskap og direkteinvesteringer i utlandet

Topp 10 land etter omsetning. Prosent av total. År: 2023

*Basert på norske datterselskap med norsk eierandel på over 50 prosent.

**Direkteinvesteringstatistikken legger til grunn norsk eierandel på minst 20 prosent.

Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

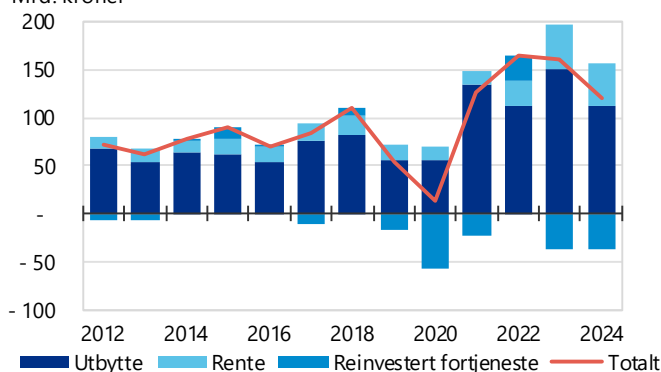
Ifølge Statistisk sentralbyrå var det i 2023 drøyt 4 000 norske datterselskaper i utlandet med norsk eierandel på over 50 prosent. Disse selskapene sysselsatte 280 000 personer og hadde en omsetning på vel 2 000 milliarder kroner. Omkring halvparten av omsetningen stammer fra petroleums- og industrivirksomhet, og reflekterer blant annet at norske bedrifter har en ledende posisjon i disse segmentene. Også mange tjenesteytende bedrifter har stor inntjening i utlandet, blant annet innen varehandel, telekommunikasjon og forretningsmessig tjenesteyting. Geografisk har norske bedrifter størst tilstedeværelse i Europa og Nord-

Amerika. Dette skyldes nærhet til markedene og tette handelsforbindelser. Innen råvarebasert og maritim industri er det også betydelig virksomhet i land som Brasil og Singapore. Den geografiske fordelingen av omsetningen reflekterer i stor grad hvor norske bedrifter har investert mest, målt etter beholdningen av direkteinvesteringene, jf. figuren over.

Dersom den norske eierandelen i et utenlandsk selskap utgjør minst 20 prosent, omtales investeringen som en norsk direkteinvestering i utlandet. Slike direkteinvesteringer er typisk for aktører som ønsker å etablere eller ha en mer varig økonomisk forbindelse i utlandet, slik som i eksemplene over. Dette skiller seg fra porteføljainvesteringer, der eierandelen er under 20 prosent. Porteføljainvesteringene kan derfor anses som en mer passiv eierskapsform enn direkteinvesteringer, og omfatter brorparten av Statens pensjonsfond utlands eierskap av utenlandske aktiva.

Norge: Inntekter fra direkteinvesteringer*

Mrd. kroner

*Norsk investor med eierandel på minst 20 prosent.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Utenriksregnskapet / NHO

Når norske selskaper investerer i utlandet stiller de kapital til disposisjon for aktør i utlandet, enten gjennom eierskap eller finansielle fordringer. Investeringsinntekten de mottar for denne ytelsen kan ses på som en avkastning på investeringen, og være i form av utbetalte utbytter, tilbakeholdte overskudd (som øker verdien av selskapet) eller renter. Investeringsinntektene på direkteinvesteringene var i fjor 120 mrd. kroner, jf. figuren over. Dette tilsvarte om lag 20 prosent av Norges inntekter fra den tradisjonelle vareeksporten. Med andre ord genererer norske bedrifters eierskap og fordringer på utlandet betydelige valutainntekter til Norge.

Bård Ola Tjønneland

Avdeling samfunnsøkonomi		
E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.ese@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparrman@nho.no	Norsk økonomi	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)